

Zápis zo zasadnutia
Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných
politík procesu starnutia populácie (ďalej len „rada vlády“)
konaného dňa 27. marca 2018

Počet členov rady vlády: 35 -1
Prítomní: 28
Z toho v zastúpení: 10
Ospravedlnení: 6
Neospravedlnení: 0
Hostia: 17

Prezenčná listina v prílohe.

Čas rokovania: od 10:00 hod. do 13:00 hod.

Miesto rokovania: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, Bratislava
zasadacia miestnosť č. 004

Návrh programu:

Otvorenie

- 1. Návrh Plánu práce Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie na rok 2018*
- 2. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2018 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov*
- 3. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*
- 4. Zákon o dlhodobej starostlivosti - informácia*
- 5. Národný program „Slovensko proti demencii“ - informácia*
- 6. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj - informácia*

Záver

➤ **Otvorenie:**

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a predseda rady vlády Ján Richter pre neodkladné pracovné povinnosti poveril vedením zasadnutia štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Branislava Ondruša.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- privítal členov rady vlády, a prizvaných hostí a otvoril zasadnutie,
- bolo konštatované, že rada vlády je uznášaniaschopná, nakoľko sa zasadnutia zúčastnila nadpolovičná väčšina všetkých členov a zároveň viac ako polovica členov - zástupcov seniorských mimovládnych organizácií, (pozri prezenčnú listinu),

- pred pristúpením k prvému bodu programu odovzdal menovací dekrét novej členke rady vlády za SK8 pani Kataríne Šušoliakovej, ktorá nahradila pani Zuzanu Juskovú, z dôvodu jej ukončenia pracovného pomeru v Košickom samosprávnom kraji,
- následne **predložil návrh programu** zasadnutia s možnosťou jeho doplnenia,
- na žiadosť pani Valérie Bankóovej z Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu bol bod č. 6 zaradený ako bod č. 2 z dôvodu neodkladných pracovných povinností,
- detto na žiadosť generálnej riaditeľky sekcie SSPDS Janky Kolesárovej bol bod č. 3 zaradený hneď za prezentáciu pani Bankóovej,
- s ďalším, doplňujúcim návrhom sa nik neprihlásil,
- následne bol návrh programu konsenzuálne schválený v nasledovnom poradí bodov:

Otvorenie

1. *Návrh Plánu práce Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie na rok 2018*
2. *Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj - informácia*
3. *Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*
4. *Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov*
5. *Zákon o dlhodobej starostlivosti - informácia*
6. *Národný program „Slovensko proti demencii“ - informácia*

Záver

➤ **Bod č. 1 Návrh Plánu práce Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie na rok 2018**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- uviedol bod programu,
- skonštatoval, že Návrh plánu práce rady vlády bol prílohou k pozvánke,
- naznačil harmonogram zasadnutí, ktoré sú rozvrhnuté na marec, jún a október,
- následne otvoril diskusiu,

Jozef Mikloško, predseda Združenia kresťanských seniorov Slovenska

- navrhol, že rozsah „Správy o vývoji kriminality páchanej na senioroch“ z dielne Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorá je zaradená na október, nemusí byť tak rozsiahly, podľa neho by sa mala viac zamerať na vývoj v tejto oblasti a porovnanie uplynulých období,
- ďalej navrhuje v októbri doplniť plán práce o ďalší bod, „Aktivity, resp. priority ZKS na rok 2019.“

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, predseda Jednoty dôchodcov na Slovensku

- navrhuje zmeniť sa v správe aj o prevencii voči kriminalite páchanej na senioroch, ktorú vykonáva JDS aj v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Jozef Halcin, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

- navrhuje doplniť program októbrového zasadnutia o ďalší bod: *Informácia o aktivitách národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“*. Predkladateľ: Odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- navrhuje na októbrové zasadnutie zaradiť problematiku Vekového manažmentu, ako jednej z nie celkom splnených úloh vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020.

Zuzana Stavrovská, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

- navrhuje zaradiť na júnové zasadnutie Správu o činnosti Komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- uzavrel diskusiu a zhrnul návrhy nasledovne:
 - Návrh pána Mikloška:
 - priority ZKS na obdobie 2018-2019 - doplniť do bodu č. 4 októbrového zasadnutia,
 - odporúčanie, zamerať sa v Správe o vývoji kriminality páchanej na senioroch na porovnanie uplynulých období a vývoj v tejto oblasti, nech zväží gestor predkladanej správy, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
 - detto nech zväží gestor správy aj návrh pána Lipianskeho, aby v správe boli spomenuté aj preventívne aktivity, ktoré robí JDS v spolupráci s Ministerstvom vnútra.
 - program júnového zasadnutia doplniť o *Správu o činnosti Úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím*,
 - program októbrového zasadnutia doplniť o bod: *Informácia o aktivitách národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“*. Predkladateľ: Odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR,
 - návrh pána Nemečka - Vekový manažment - zaradiť v rámci diskusie k bodu č. 1 júnového zasadnutia - *Návrh Správy o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020*.

Záver:

- ***Rada vlády schválila Návrh Plánu práce Rady vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie na rok 2018 doplnený o návrhy, ktoré odzneli na zasadnutí.***

Ref. Uznesenie č. 69, schválené dňa 27. marca 2018

➤ **Bod č. 2: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj - informácia**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- uviedol druhý bod programu a odovzdal slovo Valérii Bankóovej, aby odprezentovala svoj príspevok, krátka informácia bola prílohou k pozvánke.

Valéria Bankóová, Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu

Prítomným v krátkosti zhrnula najdôležitejšie fakty o Agende 2030 pre udržateľný rozvoj:

- dokument je medzinárodný záväzok Slovenskej republiky a všetkých členských štátov OSN, na pôde ktorej bol dokument v septembri 2015 schválený,
- je to súbor 17 cieľov, ktoré bude možné dosiahnuť len zosúladením čiastkových politík jednotlivých vlád,
- Slovenská republika si vzala za svoje 6 priorít,
- v súčasnosti prebieha participatívny proces asi do polovice júna, všetkých pozývajú a povzbudzujú na aktívnu účasť,
- privítali by v novo kreovanej rade vlády aj zástupcu rady vlády pre seniorov,
- všetky dôležité informácie sú prístupné na webovej stránke www.vicepremier.gov.sk

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- následne otvoril diskusiu.

Jozef Mikloško, predseda Združenia kresťanských seniorov Slovenska

- apeluje na to, aby boli zastúpené naozaj dôležité témy pre Slovensko,
- je tu demografická kríza a jej dopady na zamestnanosť,
- Slovensko je najrýchlejšie starnúcou krajinou v rámci EÚ.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- navrhuje vyhodnotiť najskôr agendu 2020,
- odporúča, aby naša rada vlády mala aspoň dvoch zástupcov v novovznikajúcej rade, nakoľko aspoň v štyroch prioritách, ktoré si Slovensko vybralo, sa nejakým spôsobom dotýka seniorskej populácie.

Pavol Guman, Jednota dôchodcov na Slovensku

- súhlasí, že agenda 2030 je síce pekne napísaná, ale pýta sa, ako je celý ten projekt a jeho plnenie pokryté financiami? Lebo v opačnom prípade sa nebude dať realizovať,
- odporúča chodiť hlavne do regiónov, kde sú informácie z prvej ruky, čo občan potrebuje,
- ďalej dal do pozornosti, že sa treba venovať predovšetkým výchove mladých ľudí už od malička, vypestovať v nich vlastné myslenie, aby neboli tak ľahko ovplyvnitelní a zneužívaní.

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny

- myslí si, že sa netreba ničoho obávať, lebo agendou 2030 už v súčasnosti žijeme pod jednotlivými druhmi stratégií a koncepčných zámerov v sociálno-politických agendách. Výbor OSN napr. pri prerokovávaní plnenia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím odporučil Slovensku niekoľko desiatok odporúčaní, ktoré sa pri predmetnom dohovore plnia a sú predmetom agendy 2030,
- dôležité je zosúladiť indikátory EÚ 2020 s agendou 2030.

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, predseda Jednoty dôchodcov na Slovensku

- uviedol, že má veľa otázok: ako prvá, prečo nikto neoslovil v prípravnej fáze seniorské organizácie na spoluprácu v novej rade vlády, napriek tomu, ako povedal pán Nemeček, že v prioritách Slovenskej republiky je veľa tém, ktoré sa priamo dotýkajú seniorskej populácie,
- navrhuje zorganizovať stretnutie zástupcov seniorských organizácií s gestormi „Agendy“ na Úrade podpredsedu vlády, aby si vyjasnili množstvo otázok, s čím zainteresovaní súhlasili.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- navrhol pani Bankóovej preveriť možnosť nominovať dvoch zástupcov za radu vlády pre práva seniorov do rady vlády pre agendu 2030,
- následne ukončil diskusiu.

Záver:

- ***Informáciu o Agende 2030 vzali prítomní členovia rady vlády na vedomie.***

Ref. Uznesenie č. 70, schválené dňa 27. marca 2018

- **Bod č. 3: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- otvoril bod č. 3,
- pripomenul, že materiál k tomuto bodu bol prílohou pozvánky, takže každý mal možnosť sa s ním oboznámiť,
- následne dal slovo generálnej riaditeľke sekcie SPDS, aby v krátkosti zhrnula, v akom štádiu legislatívneho procesu sa zákon nachádza.

Janka Kolesárová, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

- uviedla, že zákon sa momentálne nachádza po medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- v súčasnosti vyhodnocujú pripomienky do 9. mája,
- ďalším krokom bude prerokovanie v Hospodárskej a sociálnej rade a následne 23. mája 2018 ho bude schvaľovať vláda Slovenskej republiky.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- otvoril diskusiu k tomuto zákonu,
- keďže do diskusie sa nik neprihlásil, uzavrel bod programu.

Záver:

- *Informáciu o Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony vzali prítomní na vedomie.*

Ref. Uznesenie č. 71, schválené dňa 27. marca 2018

- **Bod č. 4 Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- otvoril prerokovanie bodu č. 4, pripomenul, že materiál bol prílohou k pozvánke, každý mal možnosť sa s ním oboznámiť,
- zákon je, podobne ako predchádzajúci, v legislatívnom procese po MPK, aj po rozporových konaniach k zásadným pripomienkam, nasledujú ďalšie legislatívne úkony,
- na rokovanie vlády má byť predložený 18. apríla 2018 a na rokovanie v Národnej rade by sa mal dostať v máji,
- následne otvoril diskusiu,
- do diskusie sa nikto neprihlásil a preto ukončil bod programu.

Záver:

- *Rada vlády vzala na vedomie informáciu o Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.*

Ref. Uznesenie č. 72 schválené dňa 27. marca 2018

- **Bod č. 5 Zákon o dlhodobej starostlivosti – informácia**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- otvoril ďalší bod programu,
- informoval, že stručná informácia zo strany ministerstva zdravotníctva, aj zo strany ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny bola prílohou k pozvánke,
- odovzdal slovo predkladateľom informácie o pripravovanom návrhu zákona.

Štefan Laššán, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

- v krátkosti prítomným zhrnul, čo je zámerom Zákona o dlhodobej starostlivosti,
- koncepcia zákona vychádza z programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, najmä z princípu vytvárať podmienky pre poskytovanie kvalitnej a dostupnej zdravotnej starostlivosti, zabezpečenie osvedčeného spôsobu života, systému solidarity, garantovania ochrany a dôstojnosti pre zraniteľné cieľové skupiny znevýhodnených a chronicky chorých občanov,
- už v priebehu roka 2017 bola kreovaná pracovná skupina zo zástupcov oboch ministerstiev, ktorá bola poverená ministrom zdravotníctva prípravou Zákona o dlhodobej starostlivosti a zjednotenej posudkovej činnosti,
- zámer vychádza z viacerých národných aj nadnárodných dokumentov, kde sa konštatuje fakt populačného starnutia, ako dôsledku aktuálneho demografického vývoja,
- cieľom tohto legislatívneho zámeru je potreba prepájania poskytovania zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, zdravotnej rehabilitácie, paliatívnej starostlivosti a rôznych foriem sociálnej starostlivosti,
- oslovení boli mnohí aktéri, ktorí spolupracovali pri príprave konceptu,
- tu sa pristavil a poďakoval za konštruktívne rokovania ako na úrovni pracovnej skupiny, tak na ministerskej úrovni,
- následne odovzdal slovo pánovi Šuvadovi, ktorý si pripravil krátku prezentáciu.

Jozef Šuvada, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V prezentácii prítomným podrobnejšie priblížil Zákon o dlhodobej starostlivosti z odborného hľadiska:

- v priebehu procesu prípravy identifikovali viacerých zainteresovaných aktérov,
- je tu potrebný interdisciplinárny prístup, kde sa hľadajú prieniky,
- starostlivosť bude poskytovaná na úrovni:
 - a) komunitnej
 - b) inštitucionálnej (tu vznikne nový koncept tzv. intermediárnej a následnej starostlivosti)
 - c) domácej starostlivosti
- hľadajú sa efektívne riešenia,
- dlhodobá starostlivosť by mala byť zastrešená inštitucionálne, aby bola zabezpečená kvalita, o ktorú nám všetkým ide,
- prevencia by mala byť súčasťou koncepcie, aby sme mohli povedať, že aj my tu máme ministerstvo zdravia,
- ďalší veľký balík predstavuje problematika posúdenia pacienta na odkázanosť, ale tá sa bude upravovať v ďalšej legislatívnej úprave.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- poďakoval pánovi Šuvadovi za obsahlu informáciu o pripravovanom koncepte Zákona o dlhodobej starostlivosti,
- následne dal priestor na diskusiu.

Emília Kršíková, generálna tajomníčka služobného úradu MK SR

- vyslovila poďakovanie a uznanie rezortu MZ SR za veľký pokrok v príprave Zákona o dlhodobej starostlivosti a povzbudila autorov zákona, aby naďalej pracovali na pripravovanom zákone. Podporuje myšlienku aj realizačnú fázu a dúfa, že sa podarí aj finančné aj personálne pokrytie.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- v mene MZ SR poďakoval za takéto ocenenie a udelil slovo pánovi Kotianovi.

Michal Kotian, Jednota dôchodcov na Slovensku

- uvítal, že vzniká takýto zákon, pretože v súčasnosti je neúnosné, ako vyzerá prepojenie zdravotníctva s ostatnými zúčastnenými stranami. Rušia sa geriatrické ambulancie, aj oddelenia, pacient nemá kam ísť po prepustení z nemocnice.

Ján Uhnák, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- takisto poďakoval za dosiahnutie takéhoto štádia pripravovaného zákona a upriamil pozornosť na domácu starostlivosť. Ako sa už v minulosti pripomínalo, väčšina seniorov by rada dožila v domácom prostredí, ale nie vždy je to možné.
- Apeluje na pracovnú skupinu, aby pri svojej práci zohľadnila možnosti na vytvorenie vhodných podmienok pre seniorov, aby mohli zostať vo svojom domácom prostredí.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- si myslí, že humánneho a finančného hľadiska je najvýhodnejšie, keď môže byť človek v domácom prostredí. Ide o kombináciu poskytnutia opatrovateľskej, prípadne ošetrovateľskej starostlivosti. Pokiaľ ide o opatrovateľskú službu alebo opatrovanie, rezort MPSVR SR ho rieši dvoma spôsobmi. 1. *Sociálna služba - opatrovateľská služba*, ktorá patrí do kompetencií miestnych samospráv. Tie posúdia nárok občana na opatrovateľskú službu (čo zákon vyžaduje, aby sa uprednostňovali terénne alebo ambulantné sociálne služby pred pobytovými službami), obec je povinná poskytnúť opatrovateľskú službu. 2. *Posúdená ŤZP osoba*, ktorá môže využívať príspevok na opatrovanie.
- Novela zákona prináša výrazné zvýšenie príspevku na opatrovanie. Systém je nastavený tak, že v priebehu dvoch rokov sa dostane na úroveň minimálnej mzdy.
- Treba povedať, že za opatrovateľov štát dnes neobmedzený čas platí dôchodkové poistenie.
- Týmto spôsobom vytvoríme ekonomické podmienky na to, aby prípadné opatrovanie príbuzného neznamenal neznesiteľnú ekonomickú záťaž v kombinácii s dôchodkovým príjmom opatrovaného človeka. Naším záujmom je uprednostňovať, ak je to možné, aby boli ľudia v domácom prostredí.

Jozef Šuvada, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

- dodal, že s kolegami navrhujú, aby sa zaviedli paliatívne dovolenky (tzn. možnosť doopatrovať priameho príbuzného v prirodzenom domácom prostredí).

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny

- vysvetlila, že celková logistika dlhodobej starostlivosti vychádza z konceptu pacienta. Nie je koncept pacienta trošku limitujúci a obmedzujúci aj z hľadiska ambície preventívnych aktivít dlhodobej starostlivosti? Do akej miery koncept dlhodobej starostlivosti bude zohľadňovať ako cieľovú skupinu rodinu (tzn. rodina ako cieľová skupina systému dlhodobej starostlivosti)? Počíta sa v celkovom koncepte aj s podporou a programami podpory rodiny ako cieľovej skupiny dlhodobej starostlivosti?

Jozef Šuvada, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

- reagoval na pani Repkovú. Súhlasí že holistický prístup jednak v prítomnosti choroby, ale aj pri prevencii treba do tohto konceptu zaimplementovať. Budú sa o to snažiť a dovoľí si rátať s pomocou pri korekcii, aby to bolo obsahovo aj dopadovo správne nastavené.
- V praxi sú veľkým problémom tzv. Z-kové diagnózy – sprevádzanie pacienta na vyšetrenie alebo počas hospitalizácie. Vtedy možno čerpať PN, ale v deň prepustenia by sme ju mali oficiálne ukončiť a vrátiť sa do pracovnej činnosti. Nie je vyriešené následné obdobie.
- Na stretnutí na ministerskej úrovni sa dohodli s pánom ministrom Richterom, že sa to bude konštruktívne riešiť v gescii MPSVR SR . Je naozaj potrebné podporiť rodinné prostredie.

Božena Kováčová v z. Iva Pipišková, Združenie miest a obcí Slovenska

- poďakovala za spoluprácu s MZ SR. Verí, že spolupráca bude ďalej pokračovať. Združenie miest a obcí Slovenska stále upozorňuje, že existuje veľký nedostatok odborných aj obvodných lekárov.

Jozef Šuvada, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

- potvrdil, že tento problém bol identifikovaný. Zábezpečová situácia je dlhodobo v diskusii.
- Je vyvinutý rezidenčný program a koncept dlhodobej starostlivosti sa špecializuje, respektíve subšpecializuje.

Štefan Laššán, generálny riaditeľ sekcie zdravia, MZ SR

- doplnil pána Šuvadu:
- pred MZ SR a MPSVR SR stojí veľká úloha, to zn. zabezpečenie dlhodobej starostlivosti. Dotýka sa samotnej štruktúry poskytovania ZS. Musíme si uvedomiť, akú máme momentálnu štruktúru lôžkového fondu a aké zdravotné služby našim pacientom poskytujeme. Z nášho pohľadu sa zazmluvňovanie zdravotníckych zariadení riadi obsolentným nariadením vlády, ktoré hovorí o sieti zdravotníckych zariadení z roku 2008. Sme v intenzívnom rokovaní aj s Inštitútom zdravotnej politiky, ktorý pripravuje podklady, analýzu a z nich by malo vyplývať, akým spôsobom sa bude lôžkový fond rozdeľovať. Výrazne v prospech intermediárnej starostlivosti rovnako aj spoločných zdravotno-sociálnych lôžok.

- úzko s tým súvisí príprava ľudských zdrojov, momentálne identifikujeme tieto zdroje ako najväčší problém. Týka sa to celého spektra zdravotníckych pracovníkov. Z tohto pohľadu musí ísť o významnú zmenu kurikula, na úrovni postgraduálneho vzdelávania, subspecializácie dlhodobej starostlivosti pre lekárov.
- snahou bolo upraviť kompetencie sestier, pretože pri súčasnom systéme vzdelávania z hľadiska kompetencie boli výrazne podhodnotené a kľúčová úloha sestier z hľadiska dlhodobej starostlivosti bude práve v domácom prostredí,
- od roku 2014 funguje rezidentský program, ktorý bol spočiatku financovaný z prostriedkov EÚ. MZ SR prijalo úlohu tento systém ďalej financovať. Vzdelávanie všeobecných lekárov študujúcich túto špecializáciu nie je možné zabezpečiť štandardným spôsobom. Štát na seba zobral povinnosť vzdelávať všeobecných lekárov a kompletne preberá náklady.

Ján Krekáň, Jednota dôchodcov na Slovensku

- kladne ohodnotil odvedenú prácu pána Šuvadú a podporil pokračovanie v spolupráci na spoločnej tvorbe zákonov v oboch rezortoch MZ SR a MPSVR SR.

Božena Bušová, Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb

- upozornila na kardinálne problémy, konkrétne v domácej ošetrovateľskej starostlivosti. Vyše 10 rokov je nepohnutý počet sestier na dlhodobú starostlivosť (808) pre celé Slovensko. Agentúry majú zazmluvnené výkony zo ZPo, ale postupom času sa s týmito zmluvnými vzťahmi okresával rozsah výkonov. Agentúry sa zameriavajú výlučne na ošetrovanie, odborné ošetrovanie rán, podávanie infúzie...
- ak sa bude vykonávať dlhodobá starostlivosť, ako sa plánuje, navrhuje skontrolovať zmluvné vzťahy s poisťovňami,
- položila otázku, či v rámci pripravovaného zákona o dlhodobej starostlivosti sa neuvažuje o pripoistení na dlhodobú starostlivosť? Pretože pribúdajú ľudia, ktorí budú vyžadovať dlhodobú starostlivosť.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- ako jedno z možných riešení vidí model, ktorý poznáme z niektorých európskych krajín,
- ani MPSVR SR nie je spokojné s rozsahom poskytovania opatrovateľskej starostlivosti, ale usiluje sa samosprávam pomáhať tak, že ju spolufinancuje cez národný projekt, využívajú sa európske zdroje.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- navrhuje zväziť, aby dostávali všetky zákony ešte v čase tvorby v počiatočnom štádiu,
- privítal by možnosť bezprostredne participovať na celom procese dlhodobej starostlivosti.

Zuzana Stavrovská, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

- informovala, že Úrad komisára pre osoby so ZP urobil monitoring v 20 zariadeniach sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou, kde je situácia kritická, čo sa týka

poskytovania a zabezpečovania preventívnych prehliadok a ZS. Veľkým problémom je zazmluvnenie lekárov.

Štefan Laššán, generálny riaditeľ sekcie zdravia, MZ SR

- uviedol, že MZ SR sa snaží zahrnúť preventívne prehliadky do indikátorov kvality pre všeobecnú primárnu ZS. Existuje koncept centier integrovanej ZS, ktoré sa v jednotlivých mikroregiónoch budú postupne realizovať. V rámci podmienok na ich zriadenie je okrem dostupnosti všeobecného lekára zazmluvnenie „konziliárnych špecialistov“.
- Z pohľadu MZ SR budú trvať na tom, aby medzi takýmito špecialistami boli aj tí, ktorí sa budú špecializovať na odbory, ktoré súvisia s dlhodobou starostlivosťou.
- MZ SR uvažuje o tom, že centrá integrovanej ZS by mali mať určitú mieru povinností postarať sa o pacientov v takýchto zariadeniach.

Ján Lipiansky, druhý podpredseda rady vlády, predseda Jednoty dôchodcov na Slovensku

- poďakoval za prezentáciu pánovi Šuvadovi a súhlasil s pani Repkovou a so spomínanou podporou rodiny ako cieľovej skupiny dlhodobej starostlivosti,
- z hľadiska 5-ročného programu JDS preferujú opatrovanie v prirodzenom domácom prostredí. Pri opatrovateľskej službe môže byť opatrovateľom sociálny pracovník. JDS navrhuje rozšíriť okruh ešte o rodinného príslušníka.
- zaoberajú sa aj otázkou výstavby nových zariadení v každom slovenskom kraji.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- uzavrel diskusiu a dodal, že očakáva, ak tento zámer nadobudne konkrétnejšie kontúry aj v podobe legislatívneho návrhu, že bude opäť priestor na to, aby bola vopred zapojená rada vlády.

➤ **Bod č. 6: Národný program Slovensko proti demencii**

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- otvoril bod programu a odovzdal slovo generálnemu riaditeľovi sekcie zdravia MZ SR.

Štefan Laššán, generálny riaditeľ sekcie zdravia, MZ SR

- uviedol materiál, ktorý sa do značnej miery dotýka veľkej časti recipientov dlhodobej starostlivosti.

Na príprave konceptu Národného programu (NP) sa podieľajú zástupcovia klinických, výskumných, akademických pracovísk a n. o. Centrum MEMORY.

- i keď problematika demencie nemá vekové ohraničenie, seniori patria medzi najviac zasiahnutú skupinu.
- vykonané kroky budú smerovať k príprave NP zameraného na boj proti Alzheimerovej chorobe a príbuzných demencií. Potreba realizácie vyplynula zo záväzku, ktorý si dala SR ako predsedajúca krajina v Rade EÚ. Koncom roka 2016 v rámci konferencie „Alzheimer – epidémia tretieho tisícročia“ sa SR zaviazala, že bude realizovať NP.

- NP má oporu aj v NPAS 2014-2020. Na Slovensku sa NP bude týkať počtu 70-80-tisíc pacientov s demenciou. Tento počet by sa mal do roku 2050 strojnásobiť. Náklady na pacienta s demenciou postupne narastajú. Množstvo pacientov nie je vôbec diagnostikovaných, často sú diagnostikovaní nesprávne.
- cieľom NP bude prepojenie odborníkov zo zainteresovaných oblastí medicíny, vedy, psychológie, sociálnej starostlivosti a vytvorenie siete pracovísk, ktoré by využívali jednotný diagnostický algoritmus. Súčasťou NP bude premostenie klinických a výskumných pracovísk, zvýšenie využívania biomarkerov v diagnostike, skríning, včasná diagnostika...
- gestorom a koordinátorom NP je MZ SR v spolupráci s MPSVR SR a s ďalšími zúčastnenými stranami,
- k spolupráci vyzvú aj ďalšie dotknuté subjekty.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- poďakoval generálnemu riaditeľovi Laššánovi sekcie zdravia MZ SR za informáciu a zároveň vyzval pána Žilku na prezentáciu NP Slovensko proti demencii.

Norbert Žilka, Slovenská akadémia vied

- dôvod, prečo sa začali odborníci zaujímať o uvedenú problematiku, je epidémia demencií vo svete v 21. storočí,
- neskorá diagnostika, veľké náklady na liečbu a dlhodobú starostlivosť,
- NP je postavený na troch pilieroch: medicínsky, vedecký a sociálny. Riešením NP je diagnostika, prevencia, výskum, vzdelávanie, ľudské práva, starostlivosť a služby, destigmatizácia,
- zainteresované sú tri rezorty, zdravotníctvo, práca a sociálne veci a školstvo, veda a výskum,
- NP bude priamo aplikovateľný do praxe,
- ak by sa NP začal realizovať v roku 2019, v priebehu 5 rokov by priniesol šetrenie do štátneho rozpočtu, pretože sa podporí skorá diagnostika.
- vďaka spolupráci s pracovníkmi Ekonomického ústavu SAV budú mať v najbližšom čase k dispozícii presné čísla, akým prínosom bude NP pre SR.

NP bol odprezentovaný vyčerpávajúco, a v prípade že by sa niekto podrobnejšie zaujímal o tento návrh, k dispozícii bude aj prezentácia pána Žilku na sekretariáte rady vlády.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- poďakoval za prezentovanie NP a otvoril diskusiu, kde sa prihlásil pán Nemeček.

Miloš Nemeček, Združenie kresťanských seniorov Slovenska

- kľúčovým reálnym pracoviskom pre prácu s demenciou a s Alzheimerovou chorobou je Centrum MEMORY n. o. na margo toho sa pýta, či nie je absurdné, že na Slovensku pôsobí Centrum MEMORY ako n.o. a nedostáva žiadne peniaze zo štátu? Ak máme neštátne pracovisko, ktoré funguje, navrhuje, aby štát

v prechodnom období (kým nám bude fungovať NP) podporil Centrum MEMORY, pretože alternuje štátnu sféru.

- Týmto chce zdôrazniť naliehavosť tohto NP.

Norbert Žilka, Slovenská akadémia vied

- jedným z bodov NP je vytvoriť špecializované centrá (pretože máme odborníkov), ktoré by sme podporili a vďaka systému by sme rýchlym skríningom u všeobecných lekárov vedeli definovať primárnu i sekundárnu príčinu demencie. V dohľadnom čase je možné reálne to vybudovať.

Štefan Laššán, generálny riaditeľ sekcie zdravia, MZ SR

- Reagoval na pána Nemečka, súhlasí, že na Slovensku existujú špičkoví odborníci najmä v oblastiach neurológie a psychiatrie – tieto odbory sa venujú liečbe. Centrum MEMORY má výsadné postavenie z hľadiska svojej odbornosti a činnosti. Je to súčasť náplne špecializačného odboru. Každý neurológ alebo psychiater by sa mal vedieť k tomu postaviť.
- veľká medzera je v zapojení všeobecných lekárov najmä z ohľadom na diagnostiku včasných štádií a na čo najskoršiu identifikáciu pacientov.
- V rámci sekcie zdravia je MZ SR schopné uvoľniť určitú, nie síce veľkú sumu z rozpočtu sekcie zdravia na národné projekty, programy a dotácie. V rámci NP duševného zdravia sa Centrum MEMORY uchádzalo o takéto prostriedky.

Mária Wirth, Centrum Memory n.o.

- dodala, že Centrum MEMORY, n. o., je modelovým typom fungovania sociálnej a zdravotníckej pomoci ľuďom s Alzheimerovou chorobou. Máme veľmi dobrú spoluprácu aj s inými n. o. v rámci stredného a východného Slovenska, ktoré by potrebovali podporu ministerstiev.

Michal Novák, riaditeľ Ústavu neuroimunológie SAV

- poďakoval za dnešnú odbornú diskusiu. Informoval, že koncentrované úsilie odborníkov v jednom centre podporené vedeckými pracovníkmi, ktorí chcú diagnostikovať biomarkery, môže prinášať ucelenú diagnostiku. Ako hovoril pán štátny tajomník a pán Žilka, existuje potenciál, ktorý má medzinárodnú váhu a čaká, chce a potrebuje vašu podporu, aby mohol našim spoluobčanom priniesť prospech.

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

- poďakoval pánovi profesorovi Novákovi. Myslí si, že s MPSVR SR je možné rátať ako s partnerom v navrhovanom NP, ktorý stojí práve na spomínaných troch pilieroch
- rada vlády sa bude priebežne zaujímať, ako sa vyvíja situácia okolo NP.
- Následne uzavrel diskusiu a body č. 5, 6 s týmto záverom:

Záver:

➤ **Rada vlády vzala na vedomie:**
informáciu o pripravovanom návrhu Zákona o dlhodobej starostlivosti

Ref. Uznesenie č. 73, schválené 27. marca 2018

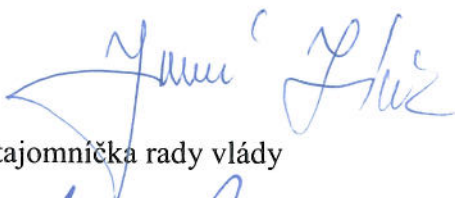
a informáciu o návrhu Národného programu „Slovensko proti demencii“.

Ref. Uznesenie č. 74, schválené 27. marca 2018

Keďže do bodu „Rôzne sa nikto neprihlásil, poďakoval prítomným za aktívnu účasť a ukončil rokovanie.

V Bratislave dňa 23. apríla 2018

Zapísala:

Lívia Jurová, tajomníčka rady vlády

Schválil:

Branislav Ondruš, predsedajúci rade vlády

Zvukový záznam je k dispozícii na sekretariáte rady vlády.

VYSVETLIVKY – SKRATKY:

MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
SAV	Slovenská akadémia vied
JDS	Jednota dôchodcov na Slovensku
ZKS Slovenska	Združenie kresťanských seniorov Slovenska
SR	Slovenská republika
ZP	zdravotné postihnutie; zdravotne postihnutí
ZPo	zdravotné poistenie
ZS	zdravotná starostlivosť
ŤZP	ťažké zdravotné postihnutie; ťažko zdravotne postihnutí
NPAS 2014 – 2020	Národný program aktívneho starnutia 2014 – 2020
EÚ	Európska únia
NP	Národný program
n. o.	nezisková organizácia
PN	praceneschopný